

मङ्गर पाङ्लन् पो लः मीन

(मगर भाषाबाट ठाउँको नाम)

पलीःईठ्या

अथार मगरात मगर भाषा-संस्कृति विकास प्रतिष्ठान
कलंकी, काठमाडौं, नेपाल

सहयोगी

श्री टेक बहादुर बुढामगर
सर्सुबारी, कुरेली-९, रोल्पा

पोस्तअलः मीन : मड्डर पाडलन् पो लः मीन
(मगर भाषाबाट ठाउँको नाम)

पलीःईन्या : अथार मगरात मगर भाषा संस्कृति
विकास प्रतिष्ठान
कलंकी, काठमाडौं, नेपाल
फोन : ४३०११६८
ईमेल: magarat_18@yahoo.com
पो.ब.नं. ४९१४

पलीःन्या रीम् : हाक, २०६४, मंसिर
गोता : १,०००
स्यान्तै हगः : पलीःईन्यासः
कम्प्यूटर : गनेसबहादुर घर्तीमगर
मूल्य : व्यक्तिगत रु. २५।-
संस्थागत रु. ५०।-

मुद्रक : देउराली अफसेट प्रेस प्रा.लि.
पुतलीसडक, काठमाडौं
फोन : ०१-४२२७३९१

विषयसूची

क्र.सं.	विवरण	पृष्ठ
१.	मगर जातिको उत्पत्ति र अवस्था	१
२.	नेपाली बृहत् शब्दकोश संग्रहमा मगर पाङ्	१४
३.	भूमि सम्बन्धि अर्थ	१८
४.	अन्य ठाउँमा मगर पाङ्को अस्तित्व	२०
५.	उच्च पहाड र पहाडमा पाङ्ने प्रमुख	२२
६.	मगर पाङ्बाट अर्थ लाग्ने महत्वपूर्ण ठाउँहरु	२३
७.	रोल्पा जिल्लाका केही ठाउँहरुको नाम र अर्थ	३४

मगर जातिको उत्पत्ति र अवस्था

नेपालको राजनीतिक इतिहासलाई अध्ययन गर्नु भन्ने, सामाजिक र साँस्कृतिक पक्षलाई अध्ययन गर्न जरुरी पर्दछ । वर्तमान राज्यशक्ति ब्राह्मणवादी, हिन्दु संस्कृति र आर्य सभ्यताको प्रमुख हस्तछेप हो, भन्ने कुरा आजको बुझाई छ । २४० वर्षको केन्द्रकृत राज्य व्यवस्था साभा समस्या ठाने पनि, मगर जाति बारे, फरक असर र इतिहास छ । पश्चिमबाट आर्यहरु प्रवेश भए पछि १२ औं शताब्दीदेखि नै मगर राज्यहरु विस्तारै ठकुरी राजा भुरे-टाकुरे राज्यको नामले स्थापित हुँदै गए । पश्चिम मध्ये पहाडी विशाल भाग मगर वस्तीले ढाकिएको अझै पनि दन्ते कथा नभएर प्रत्येक्ष देखेका छौं । “रीडी गण्डकीदेखि पश्चिम” महाकालीसम्म नै १८ राज्य र रीडी पूर्व १२ राज्य थिए । सोही १८ र १२ राज्यहरुलाई २२से र २४ से राज्यमा रुपन्तरण गरी, पछि नेपाल एकिकरण भएको हो ।

आफ्नो भूक्षेत्रमा प्राकृतिक स्रोत परिचालन, कला, सीप, विविध संस्कृति, मुल्य मान्यतामा आधारित न्यायपूर्ण, समानता, प्राकृति साभ्यवाद शासन पद्धति मगर पराम्परा यद्यपि छ । आर्यहरुको प्रवेश पछि, जात उकाल्ने, खसाल्ने, जनै दिने, कान फुक्ने कर्म